

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Energiemarkt

Auteur

TER BESLISSING

Datum
20 juni 2023

Kenmerk
DGKE-DE / 27770671

nota

Kamerbrief subsidieregeling CO₂-vrij regelbaar
vermogen

Kopie aan

Parafenroute

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Tijdens het Commissiedebat van 9 maart jl. heeft u toegezegd de Tweede Kamer voor de zomer te informeren over de in het Coalitieakkoord opgenomen subsidieregeling gericht op CO₂-vrij regelbaar vermogen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om bijgaande Kamerbrief te ondertekenen en toe te zenden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De Kamerbrief is opgebouwd uit twee delen waarbij inhoudelijk wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:
 - Beleidsinzet voor een CO₂-vrije elektriciteitssector in 2035 en belang van het CO₂-vrij regelbaar vermogen daarin.
 - De verschillende aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de subsidieregeling voor de ombouw van CO₂-vrije gascentrales.
- In de brief geeft u aan dat een bijmengverplichting van een CO₂-vrije energiedrager onderdeel dient te zijn van de subsidieregeling. U schrijft dat dit nadere uitwerking vergt.
- U geeft aan dat voor de subsidieregeling goedkeuring van de Europese Commissie nodig is.
- In de brief wordt toegezegd dat de Kamer in het najaar van 2023 verder wordt geïnformeerd over deze nadere uitwerking.

Toelichting

Inzet voor een CO₂-vrije elektriciteitssector in 2035 en belang CO₂-vrij regelbaar vermogen daarin.

- Er zijn meerdere Europese en nationale beleidsmaatregelen die toezien op de verduurzaming van de elektriciteitssector. Ondanks de significante groei aan hernieuwbare elektriciteitsproductie zullen na 2030 en richting 2035 fossiele regelbare elektriciteitscentrales, naast andere flexibiliteitsopties, nodig zijn voor onder andere het borgen van de leveringszekerheid.
- Om het streefdoel van een CO₂-vrije elektriciteitssector in 2035, dat is aangekondigd in het aanvullend klimaatpakket, te behalen en tegelijkertijd de leveringszekerheid op een duurzame manier te kunnen blijven borgen is het nodig dat de verduurzaming van het regelbare vermogen wordt versneld.
- In reactie op vragen in de Kamer wordt toegelicht dat de subsidieregeling niet leidt tot concurrentie met andere flexibiliteitsopties. De reden hiervoor is dat CO₂-vrij regelbaar vermogen voorziet in specifieke flexibiliteitsbehoeften en er sprake is van hoge variabele kosten in verhouding tot hernieuwbare opwek.
- Er wordt aangegeven dat het aannemelijk is dat de verduurzaming van het regelbare vermogen zal gebeuren door de toepassing van CO₂-vrije energiedragers, zoals waterstof, in regelbare elektriciteitscentrales. Hierbij wordt ook aangegeven dat dit zo snel als mogelijk groene waterstof moet zijn, maar dat dit mogelijk in eerste instantie blauwe waterstof is.
- De brief wijst erop dat gascentrales door de aanscherping van het ETS in 2040 al een prikkel hebben om in 2040 te zorgen voor CO₂-vrije elektriciteitsproductie.
- Het kabinet is bereid om versnelde ombouw te ondersteunen zodat in 2035 een CO₂-vrije elektriciteitssector in Nederland gerealiseerd wordt.
- De brief geeft aan dat daarom in het coalitieakkoord €1 miljard is gereserveerd waar u als tegensprestatie een bijmengverplichting van een CO₂-vrije energiedrager aan koppelt. Hiermee wordt direct gestuurd op daadwerkelijke en significante CO₂-reductie, alsmede op de beschikbaarheid van voldoende regelbaar vermogen in Nederland.

De verschillende aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de subsidieregeling.

- Naar aanleiding van de voorjaarsbesluitvorming zijn gesprekken gevoerd met verschillende marktpartijen. Uit deze gesprekken blijkt dat:
 - Er interesse is voor een subsidieregeling gericht op de verduurzaming van het regelbare vermogen.
 - Er een noodzaak wordt gezien om tijdig het beschikbare regelbare vermogen om te bouwen zodat deze op CO₂-vrije energiedragers kunnen opereren.
 - Een (investerings)subsidieregeling met een bijmengverplichting is afhankelijk van diverse onzekerheden zoals beschikbaarheid van CO₂-energiedragers en relevante infrastructuur.
- Scope:
 - Om de doelmatigheid van de subsidie te borgen zal de scope van de subsidieregeling in eerste instantie van toepassing zijn op bestaande en grootschalige gascentrales (productievermogen >100 MW) die primair elektriciteit leveren aan het elektriciteitsnet.

- Nieuwbouw van gascentrales valt hierom vooralsnog buiten de regeling evenals centrales die grotendeels warmte leveren.
 - Wel wordt in de brief aangegeven dat een ruimere scope voor latere tenders in overweging kan worden genomen als blijkt dat nieuwbouw een aantrekkelijk en efficiënt alternatief is voor ombouw van een bestaande gascentrale.
- Ook geeft de brief aan dat generieke normering gericht op de realisatie van CO₂-vrij regelbaar vermogen niet opportuun wordt geacht. Op Europees niveau is sprake van normering via ETS. Bovendien leidt generieke normering mogelijk tot risico's voor de leveringszekerheid in Nederland. Ook leidt generieke normering tot een verslechtering van de concurrentiepositie van bestaande Nederlandse centrales op de Europese elektriciteitsmarkt. Deze verslechtering kan leiden tot sluiting van centrales. Gelet op deze negatieve effecten geeft de brief aan dat het inrichten van een subsidieregeling een logische route is.
- De brief wijst erop dat met het gereserveerde bedrag van €1 miljard een substantieel deel van de gascentrales geschikt gemaakt kan worden voor duurzame elektriciteitsvoorziening, en dat bijmengverplichting een slimme vormgeving vereist, gelet op de genoemde onzekerheden.
- De komende zomermaanden zullen we diverse scenario's bekijken en bespreken met de sector, om vervolgens een voorkeursvariant nader uit te werken en aan u voor te leggen.